

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS IR ALYTAUS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 609 54 703, 8 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Atstovo duomenys: Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 609 54 722, 8 698 42 368, el. p. vilnius@vaistaiga.lt

Vilniaus rajono savivaldybės tarybai

2024-04-02 Nr. TR1-5-(5.1 E)

Kopija

Vilniaus rajono savivaldybės merui

TEIKIMAS

DĖL VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS VEIKLOS REGLAMENTO, PATVIRTINTO VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2023-04-13 SPRENDIMU NR. T3-119 „DĖL VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS VEIKLOS REGLAMENTO PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO

Vilniaus rajono savivaldybės taryba (toliau *ir* Taryba) 2023-04-13 priėmė sprendimą Nr. T3-119 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“¹, kuriuo patvirtino Vilniaus rajono savivaldybės tarybos reglamentą (toliau - Reglamentas). Vyriausybės atstovo nuomone Reglamento 7, 18.1.9, 18.3, 28, 42.3, 60.10 punktų nuostatos neatitinka aukštesnės galios teisės aktų.

Reglamento 7 punkte nustatyta:

<...>7. Savo politiniams tikslams įgyvendinti Tarybos nariai gali jungtis į frakcijas ir grupes. Kiekvienas Tarybos narys gali turėti visuomeninius padėjėjus, kurie padeda Tarybos nariui jo, kaip Tarybos nario veikloje ir prireikus atstovauja Tarybos narį savivaldybės teritorijoje.<...>

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodoma, kad savivaldybės tarybos narys turi teisę savo įgaliojimų laikotarpiu turėti visuomeninių padėjėjų, kurie tarybos nario prašymu teikia jam konsultacijas, pasiūlymus, išvadas ir kitą informaciją. Įstatymas nenumato, kad visuomeniniai savivaldybės tarybos nario padėjėjai gali atstovauti tarybos narį savivaldybės teritorijoje. Vadovaujantis Įstatymo 10 straipsnio 5 punktu savivaldybės tarybos narys privalo pats asmeniškai priimti savivaldybės nuolatinis gyventojus ir ne rečiau kaip vieną kartą per metus atsiskaityti savivaldybės nuolatiniams gyventojams reglamento nustatyta tvarka.

Reglamento 18.1.9 papunktyje nustatyta:

<...>18.1.9. savivaldybės biudžetinių įstaigų struktūros, nuostatų ir darbo užmokesčio fondo tvirtinimas, didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus savivaldybės biudžetinėse įstaigose nustatymas mero teikimu;<...>

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f8d45b00dde111ed9978886e85107ab2/asr>

Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 9 punkte nustatyta, kad savivaldybės tarybos išimtinė kompetencija yra savivaldybės biudžetinių įstaigų nuostatų tvirtinimas mero teikimu. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 4 punktu, biudžetinės įstaigos vadovas nustato biudžetinės įstaigos struktūrą ir darbuotojų pareigybių sąrašą. Taigi, pagal Įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 9 punktą, savivaldybės taryba tvirtina tik biudžetinės įstaigos nuostatus. Nei Įstatymas nei Biudžetinių įstaigų įstatymas ar Biudžeto sandaros įstatymas nenumato, kad savivaldybės taryba galėtų tvirtinti biudžetinių įstaigų struktūrą ir darbo užmokesčio fondą ar nustatyti didžiausią leistiną valstybės tarnautojų ir darbuotojų dirbančių pagal darbo sutartis skaičių biudžetinėse įstaigose.

Reglamento 18.3 papunktyje nustatyta:

<...>18.3. Tarybos kompetencija savivaldybės valdomų įmonių srityje:

18.3.1. keisti savivaldybės valdomų įmonių įstatus;

18.3.2. rinkti stebėtojų tarybos narius, jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, – valdybos narius, o jeigu nesudaroma nei stebėtojų taryba, nei valdyba, – bendrovės vadovą;

18.3.3. atšaukti stebėtojų tarybą ar jos narius, taip pat visuotinio akcininkų susirinkimo išrinktus valdybą ar jos narius bei bendrovės vadovą;

18.3.4. rinkti ir atšaukti auditorių ar audito įmonę savivaldybės valdomų įmonių metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti, nustatyti audito paslaugų apmokėjimo sąlygas; <...>

Toks reglamentavimas prieštarauja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 1 daliai, kurioje nustatyta, kad savivaldybių, kaip savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių, uždaryjū akcinių bendrovių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvių, turtines ir neturtines teises ir pareigas Vyriausybės nustatyta tvarka įgyvendina savivaldybių vykdomosios institucijos. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punkte, kuriame nurodoma, kad juridinio asmens dalyvio turtines ir neturtines teises bei pareigas ir atlieka kitas pagal įstatymus ir savivaldybės tarybos sprendimus priskirtas savivaldybės juridinių asmenų valdymo funkcija įgyvendina savivaldybės meras. Pažymėtina, kad Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse ir savivaldybių valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2007-06-06 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 567, numato, kad savivaldybės taryba tik priima sprendimus dėl savivaldybės valdomų įmonių steigimo, reorganizavimo, pertvarkymo, atskyrimo, likvidavimo ar dalyvavimo steigiant viešuosius ir privačius juridinius asmenis.

Reglamento 28 punkte nustatyta:

<...>28. Tarybos narių frakcijos referentai:

28.1. Frakcijos referentai padeda frakcijai jos veikloje. Frakcijų referentai – darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, atitinkantys pareigybės aprašymo ir nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

28.2. Kiekvienos frakcijos referentų pareigybių skaičių, pareigybių aprašymus ir finansinę sąmatą tvirtina Taryba atsižvelgdama į frakcijos narių skaičių.

28.3. Frakcijų referentų pareigybių etatų skaičius apskaičiuojamas atsižvelgiant į frakcijų narių skaičių:

<i>Frakcijos narių skaičius</i>	<i>Frakcijos referentų etatų skaičius</i>
<i>3 nariai</i>	<i>0,5</i>
<i>6 nariai</i>	<i>1</i>
<i>9 nariai</i>	<i>1,5</i>
<i>12 narių</i>	<i>2</i>
<i>15 narių</i>	<i>2,5</i>

<i>18 narių</i>	<i>3</i>
<i>21 narys</i>	<i>3,5</i>
<i>24 nariai</i>	<i>4</i>
<i>27 nariai</i>	<i>4,5</i>
<i>30 ir daugiau</i>	<i>5</i>

28.4. Frakcijos referentas vykdo Frakcijos seniūno ir Frakcijos narių pavestas užduotis, organizuoja darbo laiką, suderinęs su Frakcijos seniūnu, vadovaujantis teisės aktuose numatytu poilsio ir darbo laiko režimu.

28.5. Frakcijos referentus, teisės aktų nustatyta tvarka, priima į pareigas ir atleidžia iš jų savivaldybės administracijos direktorius, pagal Frakcijos seniūno teikimą.

28.6. Jei asmuo atitinka pareigybės aprašymo reikalavimus ir nepriekaištingos reputacijos reikalavimus ir yra frakcijos seniūno teikimas, savivaldybės administracijos direktorius priima asmenį į frakcijos referento pareigas per 3 darbo dienas. <...>

Įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad savivaldybės tarybos posėdžius, komitetus, merą, kiek mero veikla susijusi su savivaldybės tarybos posėdžiais, aptarnauja, taip pat savivaldybės tarybos sprendimų projektus rengia, nagrinėja ir išvadas dėl savivaldybės tarybos sprendimų projektų rengia savivaldybės tarybos posėdžių sekretorius (-iai). Pažymėtina, kad Įstatymas nenumato nei frakcijų referentų pareigybių, jiems priskirtinų funkcijų, nei išskirtinai frakcijoms priskirtinų patalpų su techninėmis priemonėmis išlaikymo savivaldybės biudžeto lėšomis. Vietos savivaldos įstatyme savivaldybėms numatyta tik pareiga suteikti patalpas Lietuvos Respublikos Seimo nariams pagal Lietuvos Respublikos Seimo statutą (Vietos savivaldos įstatymo 34 straipsnio 6 dalies 8 punktas), taip pat neatlygintinai suteikti patalpas išplėstinei seniūnaičių sueigai organizuoti (Vietos savivaldos įstatymo 41 straipsnio 4 dalis).

Reglamento 42.3 punkte nurodoma:

<...>42.3. Tarybos rezoliucijos, kreipimaisi, pareiškimai ir kiti panašaus pobūdžio dokumentai paprastai pateikiami ir priimami tame pačiame posėdyje. <...>

Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybės taryba svarstomais klausimais priima sprendimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami. Taigi, Vietos savivaldos įstatyme aiškiai apibrėžta kokius teisės aktus savo posėdžiuose priima savivaldybės taryba - tarybos sprendimus. Atsižvelgiant į tai, nei rezoliucijos nei kreipimaisi, pareiškimai ar kiti panašaus pobūdžio dokumentai negali būti savivaldybės tarybos posėdžio metu priimami ir/ar tvirtinami.

Reglamento 60.10 papunktyje nustatyta:

<...>60.10. Komitetų pirmininkams, priskirtoms funkcijoms atlikti, skiriamas mobiliojo ryšio priemonė su mėnesio pokalbių limitu - 20 Eur/mėn. <...>

Vadovaujantis Įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, savivaldybės tarybos nariams už darbą atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas yra atlyginama (apmokama). Įstatymas nenumato, jokių tarybos nario patirtų išlaidų kompensavimo ar tarybos nariui suteiktų paslaugų apmokėjimo. Toje pačioje straipsnio dalyje nurodyta, jog savivaldybės tarybos komitetų ir nuolatinių komisijų pirmininkams nustatomas 20 procentų didesnio dydžio savivaldybės tarybos narių atlyginimas. Pažymėtina, kad Įstatymas nenumato jokių kitų išmokų ar kompensacijų tarybos nariams, išskyrus atlyginimą už darbą atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas.

1998-02-18 nutarime Konstitucinis teismas konstatavo, kad Konstitucijoje vietos savivalda įtvirtinta kaip savaveiksmiškumo pagrindais veikianti viešojo administravimo sistema. Taigi savivaldybės taryba turi ne tik vietos valdžios, bet ir viešojo administravimo institucijos įgaliojimus, nes tiesiogiai ir per savo sudarytas vykdomąsias bei kitas institucijas įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus. 2000-06-13 nutarime konstatavo, jog Konstitucijos 120 straipsnio 2 dalies

norma, kad savivaldybės veikia laisvai ir savarankiškai, negali būti atsiejama nuo toje pačioje dalyje įtvirtintos nuostatos, kad savivaldybių veikimo laisvė ir savarankiškumas yra saistomi Konstitucijoje bei įstatymuose apibrėžtos kompetencijos. Taigi Konstitucijoje tiesiogiai įtvirtinta nuostata, jog savivaldos laisvę ir savarankiškumą riboja teisės aktai, todėl ir savivaldybių tarybų, kaip vienos iš savivaldybių institucijų veikla negali prieštarauti įstatymų reikalavimams.

Viešojo administravimo subjektas, kuris turi teisę priimti norminius administracinius aktus įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, **šią teisę turi įgyvendinti įstatymų leidėjo suteiktos kompetencijos ribose** (2013-05-29 nutartis administracinėje byloje Nr. A444-880/2013, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis (toliau – LVAT) Nr. 25, 2013, 228–242 p.).

Administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012 LVAT, be kita ko, akcentavo, kad **pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą, viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiogiai neleista įstatymo, yra uždrausta**. Nors savivaldybė yra viešojo administravimo subjektas, kuris turi teisę priimti norminius administracinius aktus įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti, tačiau ši teisė turi būti įgyvendinama įstatymų leidėjo suteiktos kompetencijos ribose.

VSĮ 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintas vienas iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – teisėtumo principas – reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla būtų grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės aktais, t. y. turi būti užtikrinamas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris be kita ko įpareigoja teisėkūros subjektus laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės galios teisės aktai atitiktų visų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, taip pat – teisėtumo principo (2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 24, 2012, 70–86 p.).

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta bei vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **siūlau** svarstyti Vilniaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto 2023 m. balandžio 13 d. sprendimu Nr. T3-119 „Dėl Vilniaus rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“ 7, 18.1.9, 18.3, 28, 42.3, 60.10 punktų pakeitimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Vilniaus rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas Vilniaus rajono savivaldybės tarybos.

Atkreipiu mero dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse

Julius Arlauskas